

Ks. dr Włodzimierz CYRAN, *Posłuszeństwo, Na wyżynach niebieskich w Chrystusie* 7, Częstochowa 2012, ss. 88

Ks. dr Włodzimierz Cyran jest autorem serii wydawniczej pod tytułem „Na wyżynach niebieskich w Chrystusie”. Siódma pozycja w niniejszej serii nosi tytuł „Posłuszeństwo”, i jej jest poświęcona niniejsza recenzja. Książka została wydana w Częstochowie w roku 2012. Ta książka niewielkiego formatu zawiera 88 stron. Autor jest profesorem Wyższego Instytutu Teologicznego w Częstochowie oraz wykładowcą Pisma Świętego w Wyższym Seminarium Duchownym Archidiecezji Częstochowskiej. Jest również moderatorem Wspólnoty Przymierza Rodzin *Mamre*. W ramach tejże wspólnoty posługuje także jako egzorcysta. Pośród jego dorobku znajdziemy takie pozycje jak: „Aktualizacja Biblii w życiu osobistym i małej grupie. Jak Bóg mówi do nas dzisiaj przez Pismo Święte?”, „Uzdrawianie wewnętrzne. Przewodnik pracy nad wykorzeniem wad głównych i uwalniania od siedmiu duchów”, „Spoczynek w Duchu Świętym - Refleksja teologiczna i świadectwa”. Do dorobku Autora należy kilka serii wydawniczych, np.: „Na wyżynach niebieskich w Chrystusie”, „Biblioteka animatora”, „Powiew ducha”, „Na drogę do nieba”, „Charyzmaty” (jako współautor), „Konspekty rekolekcyjne”.

Tematem centralnym omawianego dziełka ks. W. Cyrana, zgodnie z tytułem, jest posłuszeństwo. Autor w sposób klarowny odnosi się do zagadnienia posłuszeństwa, na podstawie następującego schematu: posłuszeństwo w Biblii i w dziejach duchowości. Następnie przechodzi do definicji oposowej posłuszeństwa (jako aktu, jako cnoty i jako rady ewangelicznej). W rozdziale pt. „Zasięg obowiązków posłuszeństwa”, szeroko odnosi się do osób i instytucji, wobec których najczęściej zachodzi relacja posłuszeństwa. Kolejny rozdział jako konsekwencja poprzednich rozdziałów omawianego zagadnienia i nosi tytuł „Ocena moralna”, zaś przed ostatnią część książki jest odpowiedzią na pytanie, będące jednocześnie tytułem tegoż rozdziału: „Kiedy można lub trzeba być nieposłusznym”. Całość tego dziełka zamyka „Aneks: Śluby we Wspólnocie Przymierza Rodzin *Mamre*”.

Celem, jaki stawia sobie autor w niniejszym dziele, jest nie tylko wyjaśnienie terminu „posłuszeństwo”, lecz poprzez dzieje Narodu Wybranego, odniesienie do osoby Jezusa Chrystusa oraz Tradycji i nauczania Kościoła, ukazanie jego możliwie pełnego wymiaru. Oczywiście obszerność omawianego zagadnienia, a jednocześnie skromne możliwości, jakie daje wybrany przez autora format książeczki, postawiły przed księdzem Cyranem nie łatwe zadanie. Autor posłużył się najczęściej spotykanym schematem, w dziełach dotyczących omawianego zagadnienia. Warto jednak zauważyć, częste odniesienia do Instrukcji Kongregacji ds. Instytutów Życia Konsekwentnego i Stowarzyszeń Życia Apostolskiego *Faciem tuam, Domine, requiram*, dotycząca posługi władzy i posłuszeństwa (opublikowana w Rzymie 11 maja 2008 r.), bardzo uaktualniają omawiane zagadnienie

posłuszeństwa. Można nawet odnieść początkowo wrażenie, że ukazanie się *Instrukcji*, było bodźcem dla Autora do zajęcia się tymże tematem. Autor po wielokroć w swej pracy nie tylko odnosi się do niej, lecz sięga do często cytowanej Biblii, Katechizmu Kościoła Katolickiego, Kodeksu Prawa Kanonicznego oraz dorobku mistyków i świętych, poruszających również ten temat.

Autor zdecydowanie realizuje cel swej pracy na miarę możliwości tego niewielkiego dziełka. Rozdziały są ze sobą powiązane w sposób logiczny i jasny. Co do podziału i zawartości poszczególnych rozdziałów wypadało by nadmienić, że podyktowane są ograniczonością obranej przez Autora formy dziełka. Skupienie się na odniesieniu praktycznym niejako automatycznie uszczupliło miejsca na przytoczenie bardzo bogatego dorobku w tej dziedzinie na przestrzeni dziejów. Warto zauważyć tendencję autora do precyzyjnych odniesień do Biblii, Katechizmu czy Kodeksu, przy czym prawie jednocześnie tenże sam Autor w tym samym rozdziale uprawia swoistą kazuistykę: „W KKK 2216n czytamy: Szacunek synowski przejawia się w prawdziwej uległości i posłuszeństwie [...]” (s. 52), aby za chwilę: „Dzieci zostające na wychowaniu rodziców ciężko grzeszą przeciw posłuszeństwu: Przez otwarte buntowanie się [...], gdy wbrew wyraźnemu rozkazowi rodziców wyszukują sobie wątpliwe towarzystwo i chodzą do kina i na różne imprezy lub zawierają lekkomyślne znajomości, szczególnie zaś, gdy mimo upomnień rodziców bez uzasadnionych powodów w nocy wychodzą z domu lub bardzo późno wracają” (s. 55). Mamy zatem z jednej strony prosty i trafnie ujęty wykład Urzędu Nauczycielskiego Kościoła, a z drugiej strony elementy homiletyczno-katechetyczne (a nawet kazuistyczne).

Dzięki krótkiej wzmiance we „Wprowadzeniu” (s. 7) czytelnik dowiaduje się lakonicznie o Wspólnocie *Mamre* i istnieniu jej *Drogowskazów*. Następnie zdawkowo i dosyć tajemniczo Autor na stronie 39 pisze: „Cały Kościół «i nasza wspólnota Mamre» chce być pomocą do dawania odpowiedzi na powołanie zgodne z prawdą i odpowiedzialnie”. Na stronie 63 czytamy: „W ramach Przymierza Członków Wspólnoty „Mamre” (Drogowskaz 1) posłuszeństwo ślubowane jest na mocy ślubu prywatnego [...]” Zatem przez prawie połowę książki nie było niemalże żadnych wzmianek o Wspólnocie „Mamre”, jej założeniach i do niej odniesień. Trzykrotne odniesienie Autora w na stronach 7 oraz 63-64 i na stronie 39 adnotacji do *Wspólnoty Mamre* jest zatem niejasne. Autor bowiem zaznacza już na 7 stronie książki: „Podejmując głębszą i usystematyzowaną refleksję na temat posłuszeństwa w życiu chrześcijańskim, a zwłaszcza w ramach Wspólnoty Przymierza Rodzin *Mamre* [...] sięgamy do doświadczenia Kościoła [...]”, aby jedynie w dwóch miejscach powrócić chwilowo do *Wspólnoty*. Warto zauważyć, że Autor trafnie zamieścił na końcu „Aneks: Śluby we Wspólnocie Przymierza Rodzin *Mamre*”, gdzie wydaje się zasadne umieszczenie odniesień jej dotyczących.

Na wspomianej już stronie 39 czytamy: „Cały Kościół (i nasza Wspólnota Mamre) chce być pomocą [...]”. Niniejszy tekst niesie ze sobą poważne ryzyko

albo odseparowania *Wspólnoty Mamre* od Kościoła, albo błędnego rozumienia *Wspólnoty* w samym Kościele. To niebezpieczeństwo grozi szczególnie czytelnikowi, nie obeznanemu bliżej ze *Wspólnotą Mamre*. Niejasność tego fragmentu może rodzić duże wątpliwości i zagrożenia.

Styl literacki autora wydaje się być przystępny. Zdarza się jednak czytelnikowi natknąć na niejasności, np.: „Być wolnym znaczy być „zajętym przez Chrystusa” (A.J. Nowak)”. Nie ma żadnych odniesień ani do Autora tychże słów, ani do tytułu cytowanego dzieła. Na stronie 17 autor użył stwierdzenia: „Swoim posłuszeństwem (wręcz nadposłuszeństwem) naprawił to, co spowodowało nieposłuszeństwo Adama”.

W sposobie cytowania księdza Cyrana również mają miejsca nieścisłości, np.: „Św. Teresa z Avila napisze: Ile razy zdarzyło się [...], czego Pan żądał ode mnie (Życie 26,5)” – strona 50, zaś na stronie 51 cytat tej samej Autorki: „Gdy chodzi o rzecz ważną [...] jest to zuchwałość w największym stopniu (Twierdza VI, 3, 11)”. Podobną niekonsekwencję możemy zauważyć na stronie 43: „W Katechizmie czytamy: W głębi sumienia człowieka [...] w jego wnętrzu rozbrzmiewa (KKK 1776)”. Parę wersetów niżej „może usłyszeć Boga, który mówi (1777)”. Podobnie na stronie 45, 23 i 18.

Podsumowując, prezentowana książka, zważywszy na ograniczoność swej niepokątej formy, dobrze wywiązuje się ze swego zadania, przy założeniu, że konkretnie odniesiemy ją do bliżej określonego adresata. Przybliży czytelnikowi w jasny sposób katolickie ujęcie posłuszeństwa, lecz z pewnością go nie wyczerpuje.

Istotnym jest również odczytanie adresatów tejże książki. Jeżeli bowiem jest ona skierowana do członków *Wspólnoty Mamre*, lub jej sympatyków, zachodzi konieczność wyraźnego zaznaczenia tego już na pierwszych stronach. Jeśli zatem ma trafić do szerokiego grona czytelników, warto zaznaczyć choćby na okładce, kim jest Autor i jaki jest cel niniejszej pozycji wydawniczej. Stwierdzenie: „głębsza i usystematyzowana refleksja na temat posłuszeństwa” w zestawieniu z niewielką objętością i formą z pewnością nie odzwierciedla tych słów.

Ks. Maciej Majek
(Pontificia Università Antonianum, Rzym)